

Fra Danmarkshistorien.dk:

Årbøgerne fra St. Bertin (Frankeriget) 841-866

Årbøgerne fra St. Bertin er opkaldt efter det kloster i det nordlige Frankrig, hvor disse frankiske årbøger blev fundet. Årbøgerne er nedfældet af kristne munke, der førte protokol over årets begivenheder, og de omfatter årene fra 830-882.

Årbøgerne bringer ikke kun viden om det frankiske rige, men bidrager også til kortlægningen af de nordiske vikingers togter i Europa. St. Bertins årbøger rummer endvidere oplysninger om den danske konge Harald Klak og hans udenlandske bedrifter.

Lignende årbøger fra samme periode, der gengiver klostrenes oplevelser med vikingeovertagelser, er ikke kun fundet i Frankrig, men også i England, Skotland og Irland. Her er uddrag af St. Bertins årbøger fra årene 841-866.

St. Bertin kloster
Credit: Romainberth

841.

... Imidlertid angreb danske sørøvere Rouen[1] fra Vesterhavet gennem Kanalen[2], rasede med rov, sværd og ild, tilintetgjorde byen, munkene og det øvrige folk med drab og fangenskab, hærgede alle klostre samt alle bebyggelser langs Seinens bredder eller lod dem skrækslagne tilbage efter at have ladet sig give mange penge af dem...

Harald[3], som med de andre danske sørøvere i en del år til egen fordel havde påført Frisland[4] og andre kristnede kystegne så mange ulykker til besvær for hans fader[5], gav han[6] for denne fortjeneste Walcheren[7] og nogle nærliggende bebyggelser til len. Det er i sandhed en handling, som fortjener afsky, at de, som havde påført de kristne ondt, blev sat til ledelse af kristne lande og folk for Kristi kirke, så at forfølgerne af den kristne tro blev herrer over kristne og at kristne folk måtte tjene afgudsbilleder.

842.

På den tid ankom pludselig ved daggry en normannisk[8] flåde til handelspladsen Quentovic[9], hærgede frygteligt og lagde alt øde der, idet de dræbte og fangede mennesker uanset køn, så at de ikke efterlod andet i byen end de bygninger, som blev købt fri med penge. Også mauriske sørøvere[10], som ad floden Rhône nåede til Arles[11], ødelagde alt i egnen og trak sig derefter ustraffet bort med byttebelæssede skibe...

843.

... Normanniske sørøvere kom til byen Nantes. Efter at de havde dræbt biskoppen, mange gejstlige og lægfolk af begge køn og plyndret byen, drog de til egne i det nedre Aquitanien[12] for at hæрге. Til sidst gik de i land på en ø og besluttede, efter at de fra fastlandet havde overført huse, at gå i vinterlejr åbenbart i en varig bosættelse...

845.

Vinteren var meget streng. Normannerne trængte i marts måned op ad Seinen frem til Paris ødelæggende alt langs begge bredder og uden at møde ringeste modstand. Karl[13] rustede sig til kamp mod dem, men da han forudså, at han umuligt kunne sejre, holdt han dem gennem nogle overenskomster og ved at udlevere dem en gave på tusind pund sølv fra videre fremrykning og fik dem til at trække sig tilbage...

866.

Den 29. december stødte en afdeling af de i Loire boende normanner undervejs på rov til Neustrien[14] på de tre grever Gauzfrid, Heriveus og Rorig. I denne kamp faldt Rorig, Gauzfrids broder, og normannerne vendte efter at have mistet mange af deres folk på flugt tilbage til deres skibe. Rodulf, kong Karls onkel, døde af en galdelidelse. Normannerne sejlede op ad Seinefloden og kom til borgen Melun[15]. Karls styrker fulgte efter på begge flodbredder, og efter at disse normanner havde forladt deres skibe, gik de mod den hærstyrke, som syntes den største og stærkeste, og hvis førere var Rotbert og Odo, drev den uden kamp på flugt og vendte med byttelastede skibe tilbage til deres fæller. Karl kom overens med disse normanner om en betaling til dem af fire tusinde pund sølv og lagde for at kunne yde den tribut en skat på sit rige. For hver fri gård skulle inddrives seks denarer[16], fra en fæstegård[17] tre, tillige tiende[18] af alt det, som handelsmænd så ud til at eje; men også på de gejstlige blev, alt efter hvad hver enkelt ejede, lagt en afgift, og fra alle franker ledingsafgiften[19] inddraget. Dernæst blev hver gård, fri som ufri, pålignet endnu en denar, og endelig blev det pålagt enhver af rigets stormænd, alt efter hvad han sad inde med af len, af to gange at yde et bidrag både i penge og i vin for fuldt at kunne erlægge den sum, som man var kommet overens om at betale til disse normanner. Desuden blev også de af normannerne hærtagne slaver, som var flygtede fra dem efter den indgåede overenskomst, enten udleveret eller løskøbte på de af normannerne stillede vilkår, og hvis en normanner var dræbt, så blev den bod udbetalt, som de krævede for ham...

I juni forlød normannerne øen ved St. Denis[20] og sejlede ned ad Seinen til et sted, der var egnet til istandsættelse af deres skibe og til bygning af nye; de ventede også der på tributtens udbetaling. Karl drog med sin hær til Pîtres[21] og medførte arbejdere og kærre til fuldførelse af de virker[22], der skulle hindre normannerne i atter at sejle op ad floden.

- [1] Rouen: by i Normandiet i det nordvestlige Frankrig.
- [2] Kanalen: Den Engelske Kanal.
- [3] Harald Klak (død efter 841) var dansk konge 812-13 og 819-27. Han blev fordrevet fra Danmark i 827, hvorefter han tog til Frisland og sluttede sig til den frankiske kejser Lothars oprør mod faderen Ludvig den Fromme. Som tak for denne indsats fik Harald Klak i 841 øen Walcheren i Nederlandene i len, et område der nu er en halvø.
- [4] Frisland: kystegnene i det nuværende Holland og Vesttyskland.
- [5] Det vil sige kejser Lothars far kejser Ludvig den Fromme (778-840).
- [6] Kejser Lothar (795-855).
- [7] Walcheren: oprindeligt en ø i Nederlandene, men er nu en halvø.
- [8] Normannere: begrebet for nordiske vikinger der etablerede sig i den nordlige del af Frankrig.
- [9] Quentovic: beliggende i det nordvestlige Frankrig ved den nuværende by Montreuil-sur-Mer.
- [10] Det vil sige arabiske sørøvere.
- [11] Arles: by ved Rhône-deltaet i Sydfrankrig.
- [12] Aquitanien: område ved det middelalderlige Frankrigs atlantehavskyst, der strakte sig syd for Loire til den spansk-franske grænse.
- [13] Karl den Skaldede (823-877) var konge af Vestfranken og romersk kejser fra 875.
- [14] Neustrien: et af arvelodderne da Frankeriget blev delt. Området omfattede dele af Aquitanien og svarede i store træk til nutidens Frankrig.
- [15] Melun: ca. 40 km. sydøst for Paris
- [16] Denar: oprindeligt romersk sølvmønt; i middelalderen hovedmønten i europæisk valuta.
- [17] Fæstebonden var ikke fri og selvejende, men lejede jorden og gården af jordejeren.
- [18] Tiende: betyder her en afgift på 1/10.
- [19] Ledingsafgift: afgift til krigstjeneste.
- [20] St. Denis: beliggende ved Paris.
- [21] Pîtres: i det nordlige Frankrig i det nuværende Normandiet.
- [22] Virke: befæstningsanlæg.

Dateret

841-866

Forfatter(e)

Klostret i St. Bertin i Frankrig

Oprindelse

Albrechtsen, Erling: *Vikingerne i Franken* (1976), s.23ff.